Székely Ilona

Irodalmi szolgálat: Farkas László és az Új Írás

részletek az írásból

Hatvanegy januárja volt, jégvirágos tél, amikor a minisztérium személyzeti osztályáról hívatták a fiatal magyartanárt. Farkas László szerette munkáját az ecseri iskolában, már a nyolcadik éve koptatta a falusi katedrát kezében naplóval, hóna alatt a klasszikusokkal, szívében tele versekkel. A minisztériumban Bartosné osztályvezető, Illés Lajos és Váci Mihály várták. Kiderült: új irodalmi lap szerveződik, és Pándi elvtárs őt, a vidéki tanítót javasolta munkatársnak.

„Kérdésükre elmondtam, hogy kit szeretek a mai magyar irodalomból, és azt is, hogy személyesen nem ismerek sem írót, sem költőt. Helyeseltek: Ilyen ember kell nekünk, aki nem tartozik egyik írói csoporthoz sem. Maga Pándi Pál szemelt ki a feladatra."

„Pár hónappal a beszélgetés előtt vizsgáztam az egyetemen nála, alig mondtam néhány szót Aranyról, leállított, jelest adott és megkérdezte, nem akarok-e kritikus lenni. Adott egy Laczkó Géza-regényt, hogy írjak róla három flekket, és majd tegyem be a levélszekrényébe. Azt sem tudtam, mi az a flekk. Ezután jött a minisztériumból a telefon. Később már mint kolléga mondta: Nehogy azt hidd, hogy jó volt az a kritika…

Illés, Pándi, Váci: ők hárman voltak a leendő szerkesztőbizottság tagjai. Kérdeztem tőlük, hogy mi lesz a dolgom. Járod a kocsmákat és zseniális kéziratokat gyűjtesz a fiatal íróktól."

Zöldfülűként a versrovat robotosaként kezdte. Fiatal költőket bátorított vagy éppen visszautasította őket.

„Nagy lecke volt, és boldogság. Vácival órákig, sokszor éjszakába nyúlóan vitatkoztunk egy-egy versről. Rászorított, hogy kétszer-háromszor olvassam el a műveket, és törődjek a szerzőkkel, az értéket keressem, és indokoljam, ha vissza kell adnom a verseket. Dolgoztattak kritikusként, számított a véleményem. Egyszer Pándi rám bízta egy akkor felfedezett Juhász Gyula-cikk gondozását. Elolvastam, javítgattam, itt-ott rövidítettem. Pándi aztán nevetve lobogtatta a kéziratot: »Farkas Laciból nagy szerkesztő lesz, meghúzta Juhász Gyulát!«"

Aztán az Új Írás szolgálatában maradt egészen a lap megszűntéig. Juhász Ferenc mellett három évtizeden át dolgozott. Amikor a rendszerváltás után bezárt a szerkesztőség, Juhász rábízta az addig felgyűlt összes dokumentumot. És Farkas László hazavitte az egész kincstárat. Lektori cédulákat, kéziratokat, korrektúrajavításokat, a nagy írók leveleit. Ebből

és saját élményeiből született a nemrég megjelent *Deres március* című dokumentumkönyve, amely a folyóirat első pár esztendejét dolgozza fel. A kötetből kirajzolódik, hogyan viaskodtak a szerkesztők az akkori kultúrpolitikával.

Botrány pedig volt bőven, s mindig a jeles írók miatt. Lengyel József lágertörténetének megjelentetéséért a pártközpont fegyelmiben részesítette Illés Lajost. Ezt nem kellett volna közölni, ez az ügy az orosz elvtársakra tartozik – mondta Kádár János a főszerkesztőnek. Megrótták, amikor a lap közölni kezdte Déry börtönben írott regényét, a *G. A. úr X-ben* címűt. A párt kulturális osztálya a szexuális élet ábrázolását sem nézte jó szemmel, ezért óriási vihart kavart puritán olvasói körökben is Weöres Sándor Antik eklogája vagy Juhász pornográfiával vádolt József Attila sírja című verse.

A rendszerváltás után az ötpárti pénzosztó zsűri (amelynek tagjai más irodalmi lapok munkatársai voltak) kizárta a támogatásból a lapot, így halálra ítélte az Új Írást.

„Juhász ezután a mellőzés és a támadások miatt félreállt, depresszióba burkolózott, én pedig elszegődtem mozaikművésznek."

Farkas László segítőként képzőművész barátaihoz csapódott, és dolgozott a Vár falán a magyar középcímer helyreállításán, a Műcsarnok timpanonjának mozaikdíszítésén, és megtalálni keze nyomát a felújított Gresham-palotán vagy a velencei Giardini Magyar Pavilonjának mozaikjain is. A nyugdíj után még Orsós Jakabhoz, a cigány fafaragóművészhez is elszegődött tanoncnak, de az irodalmi szolgálattal csak nem tudott felhagyni.

Továbbra is írta, írja tanulmányait, kritikáit, antológiákat szerkesztett. Francia gyerekkönyveket fordított a Móra Kiadónak, íróportrékat készített a Lyukasóra című lapnak, majd a Tekintet folyóirat szerkesztője, mára főszerkesztője lett. Farkas László idén nyolcvanöt éves, de még most is felragyog a szeme, ha tehetségre akad.

A serdülő László rengeteget olvasott, a szép beszédű gyerek fel is tűnt az atyának. „Ennek a fiúnak Isten szolgálatába kellene állnia, imádkozom érte."

A tisztelendő úrnak igaza volt. A szolgálat egy életre szól.

A teljes szöveg elolvasható:
https://168.hu/kultura/irodalmi-szolgalat-farkas-laszlo-es-az-uj-iras-2439